

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
Г. С. СКОВОРОДИ**

УХВАЛЕНО

Учена рада університету
протокол № _
від «___» _____ 2024 р.

ПОГОДЖЕНО

Керівник проєктної групи
гарант освітньої
програми
«Українська мова і
література, англійська
мова в закладах освіти»
зі спеціальності 014 Середня освіта
(Українська мова і література)
доктор філологічних наук, доцент

_____ Інна ПАВЛОВА
від «_» _____ 2024 р.

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

**УКРАЇНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА, АНГЛІЙСЬКА МОВА
В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ**

_____ перший (бакалаврський)
(назва рівня вищої освіти)

_____ бакалавр

(назва ступеня, що присвоюється)

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

(шифр та назва галузі знань)

Спеціальність 014 Середня освіта (Українська мова і література)

(код та найменування спеціальності)

Ректор
Харківського національного
педагогічного університету
імені Г. С. Сковороди

_____ Юрій БОЙЧУК
від «___» _____ 2024 р.

Харків – 2024

**ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ**

**«УКРАЇНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА, АНГЛІЙСЬКА МОВА
В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ»**

Проректор з навчально-наукової роботи

Володимир БОРИСОВ

Директор Центру ліцензування, акредитації
і контролю якості освіти

Олександр ЖМУРКО

Гарант освітньої програми

Інна ПАВЛОВА

Декан українського
мовно-літературного факультету
імені Г. Ф. Квітки-Основ'яненка

Костянтин ГОЛОБОРОДЬКО

Голова Спілки студентів та молоді
українського мовно-літературного
факультету імені Г. Ф. Квітки-Основ'яненка

Єлизавета КОНОРЮКОВА

ПЕРЕДМОВА

ВНЕСЕНО

кафедрою української мови Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди.

Освітньо-професійна програма «Українська мова і література, англійська мова в закладах освіти» з підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти є нормативним документом, що регламентує компетентності, нормативні, кваліфікаційні, організаційні, навчальні та методичні вимоги в підготовці бакалаврів.

РЕКОМЕНДОВАНО

Науково-методичною комісією українського мовно-літературного факультету імені Г. Ф. Квітки-Основ'яненка протокол № __ від «__» _____ 2024 р.

Ученою радою українського мовно-літературного факультету імені Г. Ф. Квітки-Основ'яненка протокол № __ від «__» _____ 2024 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням Ученої ради університету протокол № _ від «_» _____ 2024 р.

РОЗРОБЛЕНО

проектною групою в складі:

1. Павлова Інна Андріївна — кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови імені професора Л. А. Лисиченко.
2. Маленко Олена Олегівна — доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри українознавства і лінгводидактики імені О. Г. Муромцевої.
3. Левченко Наталія Микитівна — доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української літератури та журналістики імені професора Леоніда Ушкалова.
4. Щербакова Наталія Володимирівна — кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української мови імені професора Л. А. Лисиченко.
5. Халіман Оксана Володимирівна – доктор філологічних наук, доцент, викладач Відокремленого структурного підрозділу "Полтавський фаховий коледж Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого".
6. Хоменко Галина Іванівна — кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української літератури та журналістики імені професора Леоніда Ушкалова.
7. Осіпова Тетяна Федорівна — доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української мови імені професора Л. А. Лисиченко.
8. Зосімова Оксана Віталіївна — кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри практики англійського усного і писемного мовлення.
9. Каминін Ігор Миколайович — кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри англійської філології.
10. Должанська Юлія Вікторівна — кандидат філологічних наук, учитель української мови та літератури Харківського приватного ліцею «Ранок».

11. Конорюкова Єлизавета Сергіївна — голова Співки студентів та молоді українського мовно-літературного факультету імені Г. Ф. Квітки-Основ'яненка.

РЕЦЕНЗІЇ – ВІДГУКИ

зовнішніх стейкхолдерів:

1. Міхненко Інна Вікторівна — заступник директора з навчально-виховної роботи Харківської гімназії № 23 Харківської міської ради Харківської області.

2. Саніна-Мокренко Ольга Володимирівна — заступник директора з виховної роботи Відокремленого структурного підрозділу Харківського фахового коледжу інформаційних технологій Національного аерокосмічного університету «ХАІ».

3. Удовіченко Лілія Геннадіївна — головний спеціаліст Управління освіти адміністрації Холодногірського району Харківської міської ради.

1. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
«УКРАЇНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА,
АНГЛІЙСЬКА МОВА В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ»
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 014 СЕРЕДНЯ ОСВІТА
(УКРАЇНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА)

1.1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, український мовно-літературний факультет імені Г. Ф. Квітки-Основ'яненка
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти: бакалавр Спеціальність: 014 Середня освіта (Українська мова і література) Освітня кваліфікація: бакалавр середньої освіти (українська мова і література, англійська мова)
Професійна кваліфікація	Учитель української мови і літератури, англійської мови, викладач української мови і літератури, англійської мови закладу фахової передвищої освіти
Офіційна назва освітньо-професійної програми	Українська мова і література, англійська мова в закладах освіти
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців (на базі повної загальної середньої освіти)
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію Серія УД № 21002387 від 20 лютого 2018 р. Протокол № 128 рішення Акредитаційної комісії
Цикл / рівень	НРК України – 6 рівень, FQ-ENEA – перший цикл, EQFLLL – 6 рівень
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти
Мови викладання	Українська
Термін дії освітньо-професійної програми	1 вересня 2024 року – 1 липня 2028 року
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньо-професійної програми	http://smc.hnpu.edu.ua/osvitni-prohramy
2 – Мета освітньо-професійної програми	
Підготовка бакалаврів, конкурентоспроможних учителів / викладачів української мови і літератури, англійської мови, що володіють фундаментальними знаннями інноваційного характеру, уміннями їх практичного застосування, здатних до вирішення складних завдань і проблем психолого-педагогічного характеру в процесі навчання української мови і літератури, англійської мови.	
3 – Характеристика освітньо-професійної програми	

<p>Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))</p>	<p>Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка Спеціальність: 014 Середня освіта (Українська мова і література)</p> <p><i>Об'єктом вивчення</i> є психолого-педагогічні та методичні закономірності планування й організації навчально-виховного процесу з української мови і літератури, англійської мови, оцінювання його результатів; системи української й англійської мов на всіх їх рівнях, історія і сучасні тенденції розвитку фонетичного, граматичного й словникового складу української й англійської мов; особливості українського й світового літературного процесу, специфіка художнього твору; актуальні тенденції методики навчання української мови і літератури, англійської мови.</p> <p><i>Цілями навчання</i> є формування в студентів професійно-комунікативної компетентності в усіх видах мовленнєвої діяльності, вміння аналізувати мовні факти і літературні явища на основі лінгвістичних, літературознавчих і культурознавчих знань та застосовувати результати цього аналізу в педагогічній практиці.</p> <p><i>Теоретичний зміст предметної області:</i> поняття, категорії, принципи сучасного мовознавства й літературознавства та їх застосування в процесі навчання української мови і літератури, англійської мови. Мова як система, її рівні (фонетичний, лексико-фразеологічний, морфологічний, синтаксичний, текст і дискурс), їх вивчення в діячності та синхронії. Тенденції, етапи й особливості літературного процесу України й інших країн у різні епохи; твори української літератури різних культурно-історичних епох, їх аналіз у контексті епохи, жанрових особливостей та авторського світобачення. Лінгвістичні, соціолінгвістичні, психолого-педагогічні, лінгвокультурні й лінгвокраїнознавчі засади методики навчання мови й літератури; шляхи формування комунікативної компетентності, зокрема лінгвістичної, соціолінгвістичної, соціокультурної, прагматичної.</p> <p><i>Методи, методики та технології:</i> методи лінгвістичного аналізу (метод опозицій, компонентного, словотвірного, морфологічного, синтаксичного, когнітивного, контекстуального аналізу тощо); методи літературознавчого аналізу (історико-контекстуальний, біографічний, образний, мотивний, аналіз доміант, аналіз хронотопу тощо); методи й підходи до навчання української мови, літератури та англійської мови (компетентнісний, комунікативний, особистісно-орієнтований); проектна та інтерактивні технології; інформаційно-комунікаційні технології; метод методичного експерименту.</p> <p><i>Інструменти та обладнання:</i> комп'ютерні засоби, мультимедійне обладнання, сучасне програмне забезпечення.</p>
<p>Орієнтація освітньо-професійно і програми</p>	<p>Освітньо-професійна. Професійні акценти – учитель / викладач української мови і літератури, англійської мови з креативним і критичним мисленням, здатний до наукового пошуку та самостійного навчання впродовж усього життя, адаптований до умов сучасних закладів базової та спеціальної середньої освіти, позашкільних закладів різних типів, форм власності, підпорядкування.</p>

Основний фокус освітньо-професійної програми та спеціалізації	<p>Фахова освіта в галузі знань 01 Освіта/Педагогіка з предметної спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література).</p> <p>Формування фахівця із сучасним науковим світоглядом і мисленням, обізнаного в галузі сучасної філологічної науки, компетентного в застосуванні сучасних методик для виконання професійних обов'язків освітнього, виховного інноваційного характеру в галузі педагогіки, методики середньої освіти, здатного здійснювати компетентнісне навчання української мови, літератури та англійської мови.</p> <p><i>Ключові слова:</i> учитель, викладач, філологія, українська мова, українська література, англійська мова, методика навчання української мови, методика вивчення української літератури, методика навчання іноземної мови.</p>
Особливості програми	<p>Програма зорієнтована на сучасні наукові досягнення в галузі філології, педагогіки, методики викладання мови й літератури в закладах загальної середньої освіти, фахової передвищої освіти враховує специфіку роботи вчителя / викладача української мови, літератури, англійської мови, орієнтує на актуальні мовно-літературні й суспільні ситуації сьогодення для формування професійної кар'єри.</p>
4 – придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Викладацька, навчально-виховна й організаційна діяльність у галузі загальної середньої освіти, фахової передвищої освіти й дотичних до неї сферах (видавництва, центри й агенції перекладу). Основна (базова) середня школа, ліцеї, гімназії, коледжі та заклади позашкільної освіти.</p> <p>Первинні посади: учитель / викладач української мови й літератури, учитель / викладач англійської мови, організатор позакласної та позашкільної виховної роботи.</p> <p>2320 Вчитель закладу загальної середньої освіти 2320 Вчитель спеціалізованого закладу загальної середньої освіти 2322 Викладач закладу фахової передвищої освіти</p> <p>Випускник може бути експертом, консультантом та радником з фахових (філологічних, перекладознавчих, методичних) питань у державних і приватних установах, в органах виконавчої влади місцевого самоврядування, в громадських організаціях.</p>
Подальше навчання	<p>Можливість навчання за програмами 8 / 7 рівня НРК, другого циклу FQ- ENEA та 7 рівня EQF-LLL.</p> <p>Продовження навчання за другим (магістерським) рівнем у споріднених галузях наукових знань; отримання післядипломної освіти; підвищення кваліфікації за фахом; набуття часткових кваліфікацій за іншими спеціальностями в системі освіти.</p>
5 – Викладання та оцінювання	

<p>Викладання та навчання</p>	<p>Освітній процес побудований на засадах студентоцентрованого, професійно й особистісно орієнтованого навчання, реалізація якого передбачає набуття фахових знань, максимальний розвиток умінь та навичок їх використання в практиці навчання мови й літератури, що забезпечується поєднанням теоретичного навчання з впровадженням практик. Лекційні заняття мають проблемно-пошуковий, евристичний характер з використанням аналізу, синтезу, порівняння і зіставлення, моделювання, аналогій, діалектики, абстрагування, конкретизації; з реалізацією історичного, системного та логічного підходів. Практичні заняття передбачають використання традиційних й інноваційних методів навчання; методів сучасного лінгвістичного та літературознавчого аналізу; упровадження інноваційних освітніх технологій, що ґрунтуються на компетентнісному та діяльнісному (насамперед комунікативному) підходах до навчання.</p> <p>Навчально-методичне забезпечення самостійної роботи студента здійснюється через використання елементів дистанційного навчання: електронних лекцій, методичних рекомендацій та завдань. Акцент зроблено на особистому саморозвитку, що сприятиме формуванню потреби й готовності до продовження самоосвіти впродовж життя.</p> <p>Можливість дистанційного навчання та зворотній зв'язок зі здобувачами вищої освіти здійснюється за допомогою онлайн системи (Moodle та Google Classroom), месенджерів (Viber, Telegram тощо) або соціальних мереж (Facebook, Instagram та інші). Прямий відеозв'язок, проведення конференцій, лекцій і онлайн консультацій відбувається на платформі Google Meet або Zoom. Дату, час початку прямого ефіру, запрошення або посилання на збережені відеоматеріали студент отримує через e-mail.</p>
<p>Оцінювання</p>	<p>Оцінювання здобувачів вищої освіти передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> – оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою; – оцінювання здобувачів вищої освіти дає змогу продемонструвати ступінь досягнення ними запланованих результатів навчання; – критерії та методи оцінювання, а також критерії виставлення оцінок оприлюднюються заздалегідь (у навчальних і робочих програмах та силабусах); – оцінювання здобувачів вищої освіти є послідовним, прозорим та проводиться відповідно до встановлених процедур; <p>100-бальна система оцінювання впроваджується через такі види контролю з накопиченням отриманих балів:</p> <ul style="list-style-type: none"> – поточний (усне та письмове опитування), контрольний, проміжний (захист практичних та самостійних робіт, семінарські заняття, контрольні роботи); – підсумковий: усні та письмові екзамени, залікові роботи, захист звітів з практик, самоконтроль; – атестація здійснюється у формі атестаційного екзамену.
<p>6 – Програмні компетентності</p>	
<p>Інтегральна компетентність</p>	<p>Ж. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані (освітні, педагогічні, філологічні) завдання й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій і методів освітніх наук та характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в загальній (основній (базовій, профільній) середній освіті, фаховій передвищій освіті).</p>

<p>Загальні компетентності (ЗК)</p>	<p>ЗК 1. Здатність абстрактно мислити, сприймати інформацію, аналізувати, синтезувати, систематизувати й узагальнювати.</p> <p>ЗК 2. Здатність оперувати знаннями з фундаментальних наук в обсязі, необхідному для засвоєння професійних дисциплін.</p> <p>ЗК 3. Здатність діяти на основі етичних міркувань, соціально відповідально й свідомо з дотриманням прав людини, толерантно сприймати соціальні та культурні відмінності, поважно й дбайливо ставитися до історичної спадщини та культурних традицій.</p> <p>ЗК 4. Здатність працювати в команді, конструктивно взаємодіяти з іншими людьми, застосовуючи засади педагогіки партнерства.</p> <p>ЗК 5. Здатність здійснювати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 6. Здатність застосовувати набуті знання в практичній діяльності, зокрема з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 7. Здатність діяти як вмотивований учитель / викладач: самовдосконалюватися, розвиватися й оволодівати сучасними знаннями з використанням різних джерел інформації, критично оцінювати набутий досвід з позицій останніх досягнень сучасної науки.</p> <p>ЗК 8. Здатність усно й письмово спілкуватися державною мовою, доречно використовувати мовні ресурси, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції для здійснення професійної комунікації та міжособистісного спілкування, здатність реагувати мовними засобами на повний спектр соціальних і культурних явищ.</p> <p>ЗК 9. Здатність адаптуватися в новій ситуації, безпечно діяти відповідно до професійного профілю, прагнути до екологічної грамотності й здорового способу життя: збереження власного здоров'я, здоров'я інших та навколишнього середовища.</p> <p>ЗК 10. Здатність визначати рівень і мотиви розвитку особистості, формувати ціннісне ставлення до пізнавальної діяльності.</p>
<p>Фахові компетентності (ФК)</p>	<p>ФК 1. Здатність використовувати нормативні документи в галузі освіти в навчально-методичній, адміністративній та науково-дослідницькій роботі, зокрема й концептуальні засади «Нової української школи».</p> <p>ФК 2. Здатність планувати, організовувати й здійснювати педагогічну (освітню) діяльність, проводити заняття різних типів і позааудиторні заходи з навчання української мови і літератури, англійської мови відповідно до навчальних завдань у закладах загальної (профільної) середньої освіти, зокрема й з урахуванням вимог «Нової української школи», фахової передвищої освіти.</p> <p>ФК 3. Здатність застосовувати в професійній практиці сучасні підходи (особистісно-орієнтований, діяльнісний, компетентнісний) до викладання української мови і літератури, англійської мови на підставі передового українського й міжнародного досвіду, ефективні методи, прийоми й освітні технології навчання, зокрема й з урахуванням вимог «Нової української школи».</p> <p>ФК 4. Здатність формувати в учнів предметні компетентності, зокрема й ключові компетентності «Нової української школи».</p> <p>ФК 5. Здатність здійснювати об'єктивний контроль й оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з української мови і літератури, англійської мови, аналізувати особливості сприйняття та засвоєння учнями навчальної інформації з метою корекції й оптимізації навчально-виховного процесу.</p> <p>ФК 6. Здатність аналізувати особливості сприйняття й засвоєння учнями навчальної інформації з метою прогнозу ефективності та корекції навчально-виховного процесу, оцінювати потреби учня в освітньому процесі.</p>

ФК 7. Здатність володіти фаховою термінологією, використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української мови і літератури, англійської мови в навчальній практиці.

ФК 8. Здатність дотримуватися чинних мовних норм (державної й іноземної), володіти іноземною мовою на рівні не нижче, ніж С1, використовувати різні види й форми комунікації в освітній діяльності, обирати мовні засоби відповідно до стилю та типу тексту.

ФК 9. Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття і породження зв'язних монологічних та діалогічних текстів в усній і письмовій формах державною та іноземною мовами, володіти методикою розвитку зв'язного мовлення учнів.

ФК 10. Здатність орієнтуватися в українському літературному процесі на тлі світового (від давнини до сучасності), уміння використовувати здобутки українського письменства для формування національної свідомості, культурного світогляду учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві.

ФК 11. Здатність критично осмислювати нові художні тенденції, використовувати фахові знання з літератури, уміння і навички в галузі порівняльного літературознавства для аналізу літературного процесу.

ФК 12. Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту, порівнювати явища української та іноземної мов, української літератури з подальшим використанням у професійній діяльності;

ФК 13. Здатність власною державницькою позицією, особистою мовною культурою, ерудицією, повагою і любов'ю до української мови, літератури, історії виховувати національно свідомих громадян України; забезпечувати можливість розвитку й формування особистості з урахуванням різних умов спілкування.

ФК 14. Здатність критично аналізувати, діагностувати й коригувати власну педагогічну діяльність, оцінювати педагогічний досвід (вітчизняний, закордонний) у галузі викладання української мови і літератури, англійської мови з метою професійної саморегуляції і свідомого вибору шляхів вирішення проблем у навчально-виховному процесі.

ФК 15. Здатність виконувати власне дослідження (проект), узагальнювати й оприлюднювати результати діяльності з розроблення актуальної проблеми (у публікаціях, виступах тощо); застосовувати елементи теоретичного й експериментального дослідження в професійній діяльності.

ФК 16. Здатність створювати й доцільно використовувати сучасне навчально-методичне забезпечення (обладнання) для проведення занять.

ФК 17. Здатність створювати рівноправний і психологічно позитивний клімат для навчання, організувати ефективну комунікацію між учасниками освітнього процесу (учнями, учителями/ викладачами, батьками та ін.), дотримуватися етичних норм у професійній діяльності та впроваджувати їх в освітній простір і суспільство.

ФК 18. Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях), брати участь у різних формах навчально-педагогічної (педагогічні ради, методичні об'єднання філологів або класних керівників, батьківські збори) та наукової (конференції, круглі столи, дискусії, наукові публікації) комунікації в галузі філології для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використовувати перспективний практичний досвід і мовно-літературний контекст для реалізації навчально-виховних цілей.

ФК 19. Здатність розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

7 – Програмні результати

ПРН 1. Знати основні функції й закони розвитку мови як суспільного явища, різномірневу (системну) організацію української мови та її норми, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності.

ПРН 2. Знати мовні норми, соціокультурну ситуацію розвитку англійської мови, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності.

ПРН 3. Володіти мовленнєвою і комунікативною компетентностями з української та іноземної мов (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти), реагувати мовними засобами на повний спектр соціальних і культурних явищ, створювати й редагувати тексти професійного змісту державною та іноземною мовами.

ПРН 4 Знати провідні тенденції розвитку літературного процесу в Україні та в країнах світу, специфіку його перебігу в культурному контексті, зміст естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів, твори української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою та культурою; розрізняти епохи (періоди), напрями, течії, жанри, стилі української літератури за їх сутнісними характеристиками й на тлі світового письменства.

ПРН 5. Володіти різними видами аналізу художнього твору, визначати його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції та новаторство, зв'язок твору з фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної культури.

ПРН 6. Знати державні стандарти загальної середньої освіти, фахової передвищої освіти концептуальні засади реформування середньої школи «Нова українська школа», навчальні програми з української мови і літератури, англійської мови для закладів загальної середньої освіти, фахової передвищої освіти та практичні шляхи їхньої реалізації в різних видах аудиторної та позааудиторної діяльності.

ПРН 7. Знати сучасні філологічні й дидактичні засади навчання української мови і літератури, англійської мови.

ПРН 8. Організовувати освітній процес у закладах загальної середньої освіти, фахової передвищої освіти з урахуванням принципів дитиноцентризму (співпрацю в команді), застосовувати сучасні методики й технології (зокрема інформаційні) для забезпечення якості навчання і виховання, реалізовувати професійно-практичні засади навчання української мови і літератури, іноземної мови, керувати пізнавальною діяльністю учнів.

ПРН 9. Володіти методами й методиками діагностування навчальних досягнень учнів з української мови і літератури, англійської мови; уміти здійснювати педагогічний супровід самовизначення учнів, підготовки до майбутньої професії.

ПРН 10. Використовувати гуманістичний потенціал української мови й літератури для формування духовного світу громадян України.

ПРН 11. Працювати з теоретичними й науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, комп'ютерні технології.

ПРН 12. Знати елементи теоретичного й експериментального (пробного) дослідження в професійній сфері та методи їхньої реалізації.

ПРН 13. Оперувати мисленнєвими процесами критично й креативно, творчо використовувати провідний досвід (український, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.

ПРН 14. Мати навички оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності й обдуманого вибору шляхів їх вирішення.

ПРН 15. Організувати, аналізувати, критично оцінювати власну професійну діяльність, нести відповідальність за її результати; удосконалювати набуту під час навчання кваліфікацію, підвищувати власний компетентнісний рівень, навчатися впродовж життя.

ПРН 16. Володіти основами професійної культури, академічної доброчесності, формувати комунікацію з колегами, соціальними партнерами, учнями та їхніми батьками з дотриманням етичних норм спілкування, керуватися у своїй діяльності принципами толерантності, творчого діалогу, співробітництва, взаємоповаги до всіх учасників освітнього процесу.

ПРН 17. Організувати співпрацю учнів, ефективно працювати в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях), застосовуючи засади педагогіки партнерства.

ПРН 18. Ефективно спілкуватися в колективі, науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступати перед аудиторією, брати участь у дискусіях, обстоювати власну думку, дотримуватися культури поведінки й мовленнєвого спілкування.

ПРН 19. Аналізувати соціально й особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на підставі сформованих ціннісних орієнтирів.

ПРН 20. Обирати безпечні для здоров'я шляхи здійснення професійної діяльності, володіти навичками техніки безпеки в нестандартних і надзвичайних ситуаціях, забезпечувати охорону життя і здоров'я учнів у навчально-виховному процесі та позааудиторній діяльності.

8 –Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	<p>Кадрове забезпечення освітньо-професійної програми «Українська мова і література, англійська мова в закладах освіти» здійснюється професорсько-викладацьким складом кафедри української мови, кафедри української літератури та журналістики імені проф. Леоніда Ушкалова, кафедри українознавства і лінгводидактики, кафедри зарубіжної літератури та слов'янських мов українського мовно-літературного факультету імені Г. Ф. Квітки-Основ'яненка, кафедри англійської фонетики і граматики, кафедри практики англійського усного і писемного мовлення, кафедри англійської філології, кафедри теорії та методики англійської мови. До викладання окремих дисциплін відповідно до передбачених ними навчальних компетентностей залучений професорсько-викладацький склад таких університетських кафедр: педагогіки, філософсько-психологічної антропології, інформаційних технологій.</p> <p>До реалізації освітньо-професійної програми залучаються професіонали-практики з досвідом роботи, що за фахом відповідають напрямку програми.</p> <p>Керівник проєктної групи та викладацький склад, який забезпечує реалізацію освітньо-професійної програми «Українська мова і література, англійська мова в закладах освіти», відповідає вимогам, визначеним Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності закладів освіти.</p> <p>З метою підвищення фахового рівня всі науково-педагогічні працівники один раз на п'ять років проходять стажування.</p>
-----------------------------	---

<p>Матеріально-технічне забезпечення</p>	<p>Виконання програм навчальних дисциплін у повному обсязі забезпечується матеріально-технічним оснащенням кабінетів: кабінет української мови, кабінет української літератури, кабінет українознавства і лінгводидактики, Український культурний центр, комп'ютерні класи з доступом до мережі Інтернет, що створюють умови для набуття студентами фахових компетентностей зі спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література).</p> <p>У навчальній та науковій діяльності використовуються книжкові фонди кабінетів, бібліотеки та читальних залів.</p> <p>Здобувачі освіти забезпечені гуртожитками. Функціують спортивний зал, спортивні майданчики, спортивні секції і культурні центри. Пункти харчування пропонують якісне меню.</p>
<p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</p>	<ul style="list-style-type: none"> – офіційний сайт ХНПУ імені Г.С. Сковороди: http://hnpu.edu.ua/; – український мовно-літературний факультет: http://hnpu.edu.ua/fac-ukr/; – точки бездротового доступу Інтернет; – наукова бібліотека, читальні зали; – навчально-інформаційний портал на базі платформи Moodle (http://lms.hnpu.edu.ua/); – електронний архів-репозитарій ХНПУ імені Г.С. Сковороди: http://dspace.hnpu.edu.ua/; – сайт наукових праць: http://nauka.hnpu.edu.ua/; – електронна бібліотека: http://lib.hnpu.edu.ua/; – Міжнародна наукова база даних Web of Science (Наказ № 1286 від 19.09.2017 р. «Про надання доступу ВНЗ і науковим установам до електронних наукових баз даних»): http://login.webofknowledge.com/error/Error?Src=IP&Alias=WOK5&Error=IPError&Params=&PathInfo=%2F&RouterURL=http%3A%2F%2Fwww.webofknowledge.com%2F&Domain=.webofknowledge.com; – навчально-методичні комплекси дисциплін; – програми практик; – дистанційне навчання: http://lms.hnpu.edu.ua/moodle/
<p>9 – Академічна мобільність</p>	
<p>Національна кредитна мобільність</p>	<p>Можливість реалізації права здобувачів вищої освіти на академічну мобільність передбачена «Порядком реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти, наукових і науково-педагогічних працівників Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normat_dokum/Pol/Poriadok%20realizatsii%20prava%20na%20akademichnu%20mobilnist.pdf).</p> <p>Оцінювання результатів навчання та академічних досягнень приведено у відповідність до європейської кредитної системи і співвідносно із національною шкалою оцінювання, що уможливило взаємозарахування кредитів між різними університетами країни.</p>

<p>Міжнародна кредитна мобільність</p>	<p>Міжнародна кредитна мобільність може реалізовуватися учасниками освітнього процесу закладів вищої освіти України в закладах вищої освіти поза межами України, а також іноземними учасниками освітнього процесу іноземних закладів вищої освіти в українських закладах вищої освіти на підставі міжнародних договорів про співробітництво в галузі освіти та науки, міжнародних програм та проєктів, договорів між українськими закладами вищої освіти або їхніми основними структурними підрозділами, а також може бути реалізоване українським учасником освітнього процесу закладу вищої освіти з власної ініціативи, підтриманої керівництвом ХНПУ імені Г. С. Сковороди, у якому він постійно навчається або працює на основі індивідуальних запрошень.</p> <p>Порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти, наукових і науково-педагогічних працівників Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normal_dokum/Pol/Poriadok%20realizatsii%20prava%20na%20akademichnu%20mobilnist.pdf)</p> <p>Здобувачі мають можливість пройти онлайн-курси на платформі <i>Prometheus, Intela, IBM, Coursera</i>; долучатися до програм <i>Erasmus+</i>, <i>Fulbright Research and Development Program</i></p>
<p>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти</p>	<p>У межах ліцензованого обсягу спеціальності та за умови попередньої мовленнєвої підготовки.</p>

2. Структурно-логічна схема

2.1. Перелік компонентів освітньо-професійної програми

Код н/д	Шифр за з/п	Компоненти освітньо-професійної програми	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4	5
Обов'язкові компоненти ОП				
1. Теоретична підготовка				
1.1. Цикл загальної підготовки				
ОК 1	1.1	Україна: історія і сучасні реалії	3	Залік
ОК 2	1.2	Політично-правові студії	3	Залік
ОК 3	1.3	Основи економічної теорії	3	Іспит
ОК 4	1.4	Філософія	3	Іспит
ОК 5	1.5	Здоров'я та безпека людини	4	Залік
ОК 6	1.6	Засоби цифрової підготовки	3	Залік
1.2. Цикл професійної підготовки				
ОК 7	1.7	Загальна педагогіка	6	Залік
ОК 8	1.8	Провайдинг освітніх технологій	6	Іспит
ОК 9	1.9	Психологія	4	Іспит
ОК 10	1.10	Вступ до мовознавства	3	Іспит
ОК 11	1.11	Практикум з української мови	3	Іспит
ОК 12	1.12	Вступ до літературознавства	3	Іспит
ОК 13	1.13	Фольклор і давня література	5	Іспит
ОК 14	1.14	Практика англійського усного і писемного мовлення	12	Залік, іспит
ОК 15	1.15	Старослов'янська мова	3	Іспит
ОК 16	1.16	СУМ (фонетика, лексикологія, фразеологія)	4,5	Залік
ОК 17	1.17	Українська література I половини XIX століття	3	Іспит
ОК 18	1.18	Практична фонетика англійської мови	4	Залік, іспит
ОК 19	1.19	Історична граматики та діалектологія	4,5	Залік, іспит
ОК 20	1.20	СУМ (морфеміка, словотвір)	3	Залік
ОК 21	1.21	Українська література II половини XIX століття	3	Іспит
ОК 22	1.22	СУМ (морфологія)	4	Іспит
ОК 23	1.23	Українська література I половини XX століття	5	Залік, іспит
ОК 24	1.24	Практична граматики англійської мови	7	Залік, іспит
ОК 25	1.25	Методика навчання української мови	5	Залік, іспит
ОК 26	1.26	Методика викладання української літератури	5	Залік, іспит
ОК 27	1.27	Методика навчання англійської мови	5	Залік, іспит
ОК 28	1.28	СУМ (синтаксис)	4	Залік, іспит
ОК 29	1.29	Лексикологія англійської мови	3	Іспит
ОК 30	1.30	Стилістика української мови	3	Залік
ОК 31	1.31	Українська література II половини XX століття – початку XXI століття	5	Іспит
ОК 32	1.32	Стилістика англійської мови	3	Залік

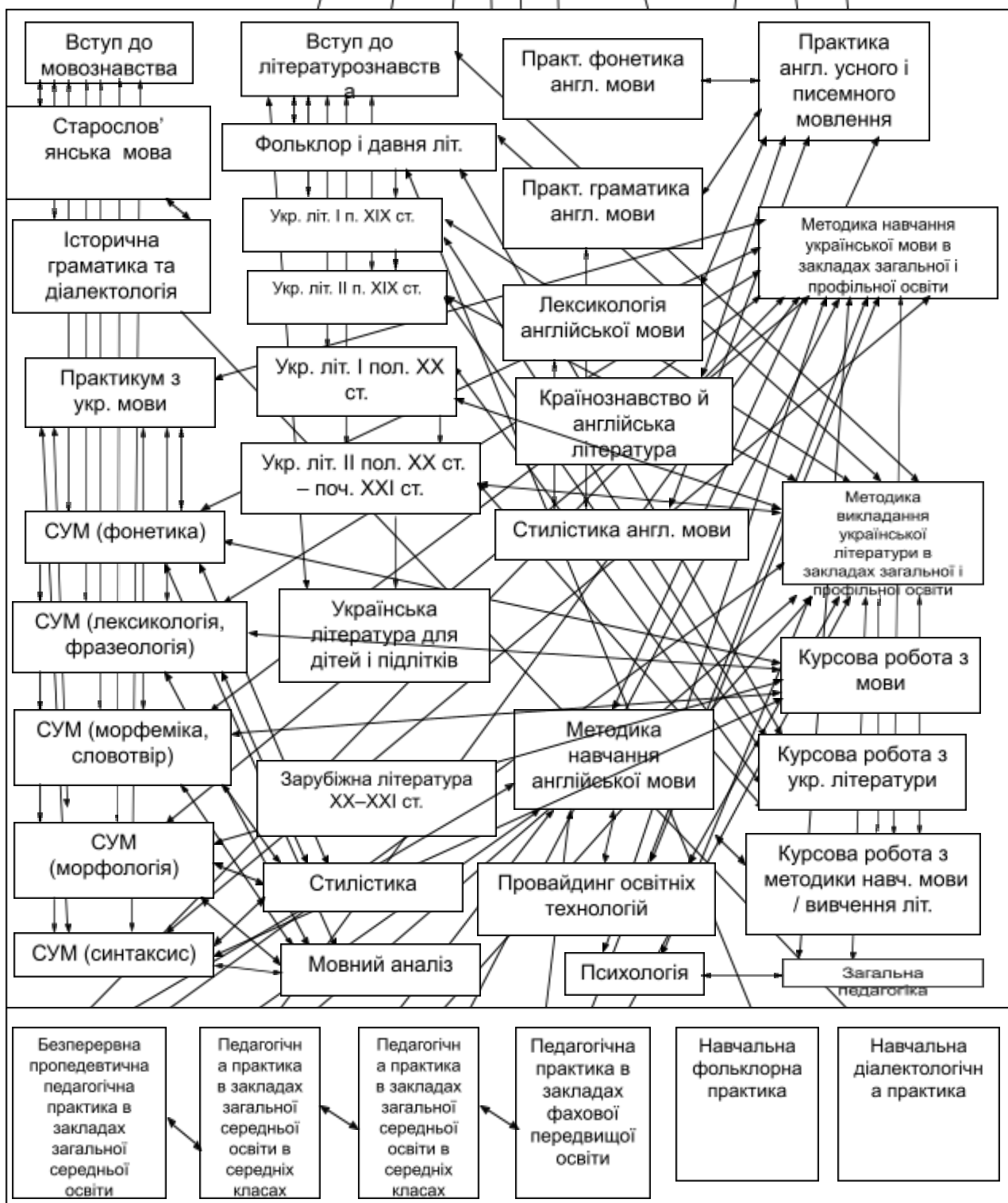
ОК 33	1.33	Мовний аналіз	3	Залік
ОК 34	1.34	Українська література для дітей і підлітків	3	Іспит
ОК 35	1.35	Країнознавство й англійська література	3	Залік
2. Курсові роботи				
ОК 36	ОКК 1	Курсова робота з української літератури	3	Залік
ОК 37	ОКК 2	Курсова робота з мови	3	Залік
ОК 38	ОКК 3	Курсова робота з методики навчання мови / вивчення літератури	3	Залік
3. Практична підготовка				
ОК 39	ОП 1	Навчальна фольклорна практика	3	Залік
ОК 40	ОП 2	Навчальна діалектологічна практика	3	Залік
ОК 41	ОП 3	Безперервна пропедевтична педагогічна практика в закладах загальної середньої освіти	3	Залік
ОК 42	ОП 4	Педагогічна практика в закладах загальної середньої освіти в середніх класах	7,5	Залік
ОК 43	ОП 5	Педагогічна практика в закладах загальної середньої освіти в старших класах	6	
ОК 44	ОП 6	Педагогічна практика в закладах фахової передвищої освіти	4,5	Залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент (з атестацією) – 180				
4. Вибіркові компоненти ОП				
Загальний обсяг вибірових компонент – 60				
Загальний обсяг освітньої-професійної програми – 240				

2.2. Структурно-логічна схема ОП

Цикл загальної підготовки

Цикл професійної підготовки

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми «Українська мова і література, англійська мова в закладах освіти» спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література) здійснюється відповідно до «Положення про організацію і проведення атестації на здобуття освітнього ступеня “бакалавр” і “магістр”»

(http://hnpu.edu.ua/sites/default/files/files/Normal_dokum/Projenn/Pro_organizaciyu_ta_provedennya_atestazii.pdf) у формі кваліфікаційних іспитів:

- кваліфікаційного іспиту з педагогіки та психології;
- кваліфікаційного іспиту з української мови, української літератури й методики їх навчання;
- кваліфікаційного іспиту з англійської мови й методики її навчання.

Завершується атестація врученням диплому встановленого зразка про присудження ступеня бакалавра і з присвоєнням кваліфікації «бакалавр середньої освіти (українська мова і література, англійська мова)».

	О К 23	О К 24	О К 25	О К 26	О К 27	О К 28	О К 29	О К 30	О К 31	О К 32	О К 33	О К 34	О К 35	О К 36	О К 37	О К 38	О К 39	О К 40	О К 41	О К 42	О К 43	О К 44
ЗК 1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 2																						
ЗК 3																			+	+	+	+
ЗК 4	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 5	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 6			+	+	+												+	+	+	+	+	+
ЗК 7	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК 8						+		+			+											
ЗК 9																			+	+	+	+
ЗК 10			+	+	+														+	+	+	+
ФК 1			+	+	+														+	+	+	+
ФК 2			+	+	+														+	+	+	+
ФК 3			+	+	+														+	+	+	+
ФК 4			+	+	+														+	+	+	+
ФК 5			+	+	+														+	+	+	+
ФК 6			+	+	+														+	+	+	+
ФК 7	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+
ФК 8		+				+	+	+		+	+				+				+	+	+	+
ФК 9		+	+		+	+				+	+				+				+	+	+	+
ФК 10	+			+					+			+	+	+					+	+	+	+
ФК 11	+			+					+			+	+	+								
ФК 12	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+						
ФК 13			+	+	+														+	+	+	+
ФК 14			+	+	+														+	+	+	+
ФК 15														+	+	+						
ФК 16			+	+	+														+	+	+	+
ФК 17			+	+	+														+	+	+	+
ФК 18																			+	+	+	+
ФК 19			+	+	+														+	+	+	+

	О К 23	О К 24	О К 25	О К 26	О К 27	О К 28	О К 29	О К 30	О К 31	О К 32	О К 33	О К 34	О К 35	О К 36	О К 37	О К 38	О К 39	О К 41	О К 42	О К 43	О К 44	
ПРН 1						+		+			+				+							
ПРН 2		+					+	+		+			+		+							
ПРН 3		+				+	+	+		+	+		+		+							
ПРН 4	+	+	+	+					+			+	+	+								
ПРН 5	+								+			+	+	+								
ПРН 6			+	+	+														+	+	+	+
ПРН 7			+	+	+														+	+	+	+
ПРН 8			+	+	+														+	+	+	+
ПРН 9			+	+	+														+	+	+	+
ПРН 10			+	+														+	+	+	+	+
ПРН 11	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 12															+	+	+					
ПРН 13			+	+	+														+	+	+	+
ПРН 14			+	+	+														+	+	+	+
ПРН 15	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 16			+	+	+													+	+	+	+	+
ПРН 17			+	+	+													+	+	+	+	+
ПРН 18															+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 19			+	+	+													+	+	+	+	+
ПРН 20																		+	+	+	+	+